

DE NOTARIËLE AKTE EN HET EXEQUATUR*

André Michielsens
Geassocieerd notaris
Professor Vrije Universiteit Brussel

I. DE AUTHENTIEKE NOTARIËLE AKTE ALS UITVOERINGSINSTRUMENT

A. De vereiste van authenticiteit

A.1. De akte zelf

1. Het prototype van de uitvoerbare authentieke akte, alleszins in de private sfeer, is de notariële akte. Artikel 1 van de notariswet voorziet uitdrukkelijk dat notarissen openbare ambtenaren zijn die aan private geschriften de waarde geven van overheidsakten. In artikel 19 wordt hieraan de uitvoerbaarheid van de akten in het hele rijk gekoppeld. Om als authentieke akte te kunnen gelden, moet deze akte aan een aantal vormvoorschriften voldoen en moet de notaris eveneens zijn bevoegd om die akte op te stellen. Een akte die niet voldoet aan deze vereisten, of die niet voor een bevoegde notaris werd afgesloten, kan nietig zijn als authentieke akte, maar wel waarde behouden als onderhands geschrift. Artikel 114 van de notariswet voorziet zo uitdrukkelijk dat een akte opgemaakt in strijd met een aantal bepalingen nietig is indien ze niet door alle partijen is ondertekend. Toch geldt deze akte als onderhands geschrift indien zij wel door alle partijen is ondertekend. Een bijkomend gevolg is dat de akte geen uitvoerbare titel vormt. Sommige vormvoorschriften die in de notariswet zijn opgenomen, worden niet gesanctioneerd door nietigheid. De niet-naleving van die vormvoorschriften heeft bijgevolg relatief weinig gevolgen voor wat de bewijskracht en het gebruik van de akte betreft. Het zou ons te ver leiden dit hier allemaal uitvoerig te bestuderen.

Van belang is dat een akte die aan de essentiële vereisten voldoet, authentiek is en de bijzondere bewijskracht heeft die eigen is aan de authenticiteit. Dit is noodzakelijk om de uitvoerbaarheid te bereiken (1). De vormvoorschriften zijn talrijk. Recent is er nog een belangrijke aanpassing

* Tekst van de voordracht gehouden op 25 januari 2008 te Brussel n.a.v. de studiedag over "Betekenen en uitvoeren over de grenzen heen". Deze tekst werd eveneens opgenomen in "M. PERTEGAS - S. BRIJS - L. SAMYN, (editors), *Betekenen en uitvoeren over de grenzen heen*, Antwerpen, Intersentia, 2008, p. 119 e.v.

gebeurd op het vlak van de vermelding van cijfers, waardoor voortaan enkel de datum van de akte voluit dient te worden geschreven, alsook de bedragen die het voorwerp uitmaken van een betalingverplichting (2). Vanzelfsprekend is de vermelding van partijen met hun volledige identiteit belangrijk om de akte te kunnen toeschrijven aan de partijen. De notaris stelt authentiek vast dat de partijen voor hem zijn verschenen om een contract te verlijden dat de waarde heeft van een authentieke akte. Door de akte te tekenen met naleving van de vormvoorschriften aanvaardden partijen als het ware het gebruik van deze akte als uitvoerbare titel.

A.2. De aangehechte stukken

2. Een notariële akte wordt soms vervolledigd door de aanhechting van documenten. Het kan gaan over een plan, een staat van schatting of een volmacht waarnaar wordt verwezen. De aanhechting op zichzelf maakt deze stukken niet authentiek. Deze documenten zijn op zichzelf geen deel van de overeenkomst. Maar het kan ook gaan over de algemene voorwaarden van een overeenkomst die worden aangehecht en die als dusdanig wel deel moeten uitmaken van de overeenkomst of deze vervolledigen. Er is voor die gevallen cassatierechtspraak die stelt dat deze stukken slechts authentiek kunnen zijn mits zij in dezelfde vorm worden verleden en getekend als de akte zelf (3). Er is een duidelijk onderscheid te maken tussen stukken die worden aangehecht ter bewaring of ter verduidelijking en stukken die worden aangehecht en die met de akte zelf één corpus, één authentieke akte,

1. K. BROECKX, "De notariële akte als uitvoerbare titel", in J. LINSMEAU, *De executie ter discussie*, Brussel, Bruylant, 1993, 17.
2. Artikel 5 Wet 1 maart 2007, *B.S.* 14 maart 2007.
3. Cass. 17 november 1988, *Rev. not. b.* 1989, 412; Cassatie volgde hierin de rechtsleer: J. DEMBLON, "Pratique notariale – Authenticité de l'acte notarié, de l'annexe, de la référence", *Rev. prat. not. b.* 1979, 421-423; M. RENARD-DECLAIRFAYT, "Force probante et force exécutoire des actes notariés", *Répertoire notarial* 1983, T. XI, L. VI, 109, nr. 134; K. BROECKX, J.-L. LEDOUX, "La force exécutoire de l'acte notarié", in X, *Le notaire, votre partenaire, aujourd'hui et demain, Journées notariales*, Brussel, Academia, 1992, 181.

vormen. De juiste classificatie van de aangehechte stukken heeft zeker belang op het ogenblik dat de akte wordt gebruikt als uitvoeringsinstrument. Enkel de authentieke akte en de authentieke aangehechte stukken kunnen dienen als basis voor uitvoering (4).

A.3. De verwijzing naar andere akten

3. Wie een beetje wegwijs is in de notariële praktijk, zal vaststellen dat naast de aanhechting van stukken en de vermeldingen van de akten zelf, dikwijls ook in akten verwijzingen worden opgenomen naar andere akten die van toepassing worden gemaakt op de rechtshandeling die het voorwerp is van de verwijzende akte (5). Op die wijze vermijdt men o.a. het repetitief overschrijven van steeds dezelfde verkoopsvoorwaarden in de registers van de hypotheekbewaarder (6).

De vraag rees of een dergelijke verwijzing tot gevolg kon hebben dat de akte waarnaar werd verwezen, werd beschouwd als onderdeel van de verwijzende authentieke akte, en dus ook mee uitvoerbaar was (7). De onzekerheid werd weggenomen door de aanpassing van de notariswet door de Wet van 4 mei 1999, waarin de techniek van verwijzing door toevoeging van een specifieke bepaling in artikel 19 van de notariswet werd onderbouwd. Artikel 19 handelt over de uitvoerbaarheid van de akte in het hele rijk en stelt voortaan dat ook de akte waarnaar wordt verwezen, uitvoerbaar is samen met de verwijzende akte, mits in deze laatste de partijen uitdrukkelijk bevestigen dat het om één geheel gaat. Anders dan voor de authenticiteit van aangehechte stukken, waar de grenzen werden bepaald door het Hof van Cassatie, was hier een wetgevende tussenkomst nodig om aan de verwijzing de vereiste legitimiteit te geven.

Dit gaf niettemin aanleiding tot commentaar. Hoe gaat men immers een uitvoerbare titel afleveren van een document dat enkel maar een verwijzing bevat? Hoe weet men

over welke uitvoering het gaat? Om dit op te vangen werd in artikel 25 van de notariswet voorzien dat bij de grosse (de uitvoerbare titel) een kopie dient te worden gevoegd van de akte waarnaar wordt verwezen. Men kan zich bijkomend afvragen wat een kopie inhoudt. Er is ook kritiek op het feit dat men in dat geval zou uitvoeren op basis van een gewone kopie in plaats van een grosse. Dit zou dan weer in strijd zijn met het executierecht en meer bepaald het artikel 1386 Ger. W. (8). Daartegenover kan men stellen dat door de verwijzing in de akte en de erkenning van de eenheid van beide akten, het niet nodig is een extra grosse af te leveren van de akte waarnaar wordt verwezen. Deze wordt namelijk geacht deel uit te maken van de verwijzende akte. Deze stelling ligt waarschijnlijk aan de basis van de vereisten van toevoeging van een kopie, hoewel dit niet met zoveel woorden uit de voorbereidende werken blijkt (9).

B. De grenzen van de uitvoerbare kracht

B.1. Beperking door de aard van de verbintenissen

4. Artikel 19 van de notariswet kan niet zonder meer worden toegepast op alle akten. De verbintenissen om iets te doen of de verbintenissen om iets niet te doen stellen sowieso problemen (art. 1142 e.v. B.W.) (10). De dwang op de persoon is immers uitgesloten. Wanneer, ondanks aanmaning, aan de akte geen gevolg wordt gegeven door de schuldenaar die de persoonlijke prestatie moet verrichten, dan is eigenlijk geen rechtstreekse uitvoering mogelijk. De uitvoerbare kracht is dus relatief. De schuldeiser zal zijn toevlucht meestal nemen tot artikel 1142 en volgende B.W., namelijk tot de schadevergoeding. Volledigheidshalve moet wel duidelijk worden gesteld dat de dwangsom niet bij notariële akte kan worden opgelegd, en onrechtstreekse uitvoering dus op deze wijze niet mogelijk is.

5. Anders is het natuurlijk met de verbintenissen om iets te geven. De verbintenis om een geldsom te geven of

4. Voor een duidelijke bespreking met uitvoerige verwijzingen zie: E. LEROY, "De la force exécutoire des actes notariés", in X, *Authenticiteit en informatica*, Brussel, Bruylant, 2000, 95-97.

5. Y. DECHAMPS, "Rédaction par référence, analyse et mode d'emploi", *Rev. not. b.* 2000, 184.

6. A. DELIEGE, "La rédaction par référence", in P. VAN DEN EYNDE, C. HOLLANDERS DE OUDERAEN en P. BUISSERET (ed.), *La loi de ventôse rénovée*, Brussel, Larcier, 2005, 222 e.v.; D. MICHIELS, "De verkoopsvoorwaarden bij uitvoerend onroerend beslag", in X, *Zekerheden, beslag- en faillissementsrecht*, Brugge, die Keure, 1998, nr. 6.

7. A. DELIEGE, *o.c.*, 222-223, nr. 104-107; M. RENARD-DECLAIRFAYT, "La force exécutoire de l'acte notarié contenant des clauses rédigées par référence", in X, *Mélanges offerts à Roland de Valkeneer*, Brussel, Bruylant, 2000, 371.

8. C. ENGELS, "De bepalingen van de nieuwe notariswet inzake de bevoegdheid, de adviesplicht, de uitvoerbaarheid, en andere wettelijke doorgevoerde wijzigingen", *Notariële Actualiteit – De Nieuwe Notariswet 2000*, afl. 11, 62-63.

9. Volledigheidshalve moet er nog worden op gewezen dat het belangrijke cassatiearrest van 23 mei 1991 (zie hierna voetnoot 12) inzake de uitvoerbaarheid van de notariële akte blijkbaar ging over een clause die niet in de akte zelf werd opgenomen maar waarnaar werd verwezen. De verwijzing als dusdanig maakte niet het voorwerp uit van cassatie, wel de aard van de verbintenis. Er lag toen een kans voor om de zaken reeds zonder tussenkomst op te lossen. Op basis van dit cassatiearrest kan men echter toch geen legitimiteit geven aan de verwijzing op dezelfde wijze zoals nu wordt bereikt.

10. K. BROECKX, *o.c.*, 24.

de verbintenis om een zaak te leveren, is een verbintenis die perfect kan worden ingepast in het kader van ons executierecht. Er is wel discussie geweest of uitvoerbare kracht kon worden toegekend aan een notariële akte die verder ging dan de verbintenis om een geldsom te geven (11). De problematiek van de uitdrijving uit een woning waarvan het genot bij notariële akte wordt toegekend aan de koper is het typevoorbeeld in deze discussie. Kan men met een notariële akte de koper uitdrijven, of moet een procedure van uitdrijving worden gevolgd voor de vrederechter? Het Hof van Cassatie heeft de uitvoerbare kracht van de notariële akte op dit vlak erkend (12). De rechtsleer was hier in dezelfde periode als in de periode waarin de problematiek voor Cassatie werd gebracht reeds tot gelijkaardige besluiten gekomen (13). Sindsdien is de uitvoerbare kracht van een notariële akte om iets te geven verworven, ook in die gevallen waar het niet gaat om een loutere verbintenis om een geldsom te geven, waarvoor een beslagprocedure kan worden gevolgd (14). Eerlijkheidshalve moet men stellen dat de oplossing niet zo evident is, en er toch nog steeds twijfel bestaat over de draagwijdte van de uitvoerbare kracht van een notariële akte. Gaat deze zo ver dat steeds rechtstreekse uitvoering mogelijk is als het gaat om een verbintenis om iets te geven (15)?

6. Deze vaststellingen zijn uitermate belangrijk wanneer men de uitvoerbare kracht in een internationale context gaat plaatsen. Men kan met een Belgische akte in het buitenland zeker niet meer bereiken dan men binnen het rijk kan bereiken. Het is dus van groot belang dat er op dit vlak geen twijfel bestaat en de titel duidelijk is. Men kan dan ook best de volgende raad volgen: in het geval men een uitvoerbare titel heeft om iets te leveren, moet de akte zeer duidelijk en ondubbelzinnig worden geformuleerd (16). Dit is zeker noodzakelijk indien de akte moet worden geëxporteerd naar het buitenland, ongeacht welke procedures er nog moeten worden gevoerd om de akte in het buitenland als uitvoerbare titel te kunnen gebruiken.

11. In die zin E. LEROY, *o.c.*, 127-133, met aldaar geciteerde rechtsleer.

12. Cass. 23 mei 1991, *Arr. Cass.* 1990-91, 940.

13. K. BROECKX, "De uitvoerbare kracht van een notariële akte", *T.P.R.* 1991, 38-48; C. REMON, "La force exécutoire de l'acte notarié et son exécution directe", *Rev. not. b.* 1978, 302-320.

14. K. BROECKX, J.-L. LEDOUX, *o.c.*, 167-225.

15. G. DE LEVAL, "La force exécutoire de l'acte notarié", in J. LINSMEAU, *De executie ter discussie*, Brussel, Bruylant, 1993, 141 e.v.

16. K. BROECKX, "De notariële akte als uitvoerbare titel", in J. LINSMEAU, *De executie ter discussie*, Brussel, Bruylant, 1993, 26.

B.2. Beperking door voorwaarden en termijnen

7. De vraag of een notaris de uitvoerbare titel altijd moet afleveren, ongeacht de nog lopende termijnen of voorwaarden, is in het verleden vanuit verschillende hoeken benaderd. De traditionele benadering bepaalt dat de notaris voorafgaandelijk aan de aflevering van een grosse nagaat of de termijnen zijn verstreken, dan wel of de schorsende voorwaarden die de uitvoering nog in de weg staan, zijn vervuld (17). Deze traditionele benadering legt de verantwoordelijkheid voor de aflevering van de grosse en de mogelijkheid van de uitvoering voor een groot deel bij de notaris. Het is de notaris die de grosse aflevert, en volgens deze leer mag hij dat slechts doen indien de akte op dat ogenblik reeds uitvoerbaar is. Een andere benadering bepaalt dat men de beoordeling van de opeisbaarheid overlaat aan de uitvoeringsagent. Het is de uitvoeringsagent die, op zijn verantwoordelijkheid, moet nagaan of een akte reeds voor uitvoering in aanmerking komt (18).

8. Ook deze problematiek is vanzelfsprekend op internationaal vlak van belang. Een Belgische notaris die een grosse aflevert van zijn akte voor een verbintenis die nog niet kan worden opgeëist, zal in het buitenland worden geconfronteerd met een eventuele weigering van exequatur of van toelating tot uitvoeren. Volledig anders wordt het natuurlijk wanneer de verantwoordelijkheid om dit na te gaan bij de Belgische notaris komt te liggen en niet meer bij de controlerende buitenlandse overheid. Kan men dan nog de verantwoordelijkheid voor het gebruik van het document aan de buitenlandse uitvoeringsagent opleggen of is dit de verantwoordelijkheid van de notaris? De laatste stelling is alleszins de meest aantrekkelijke, zeker in die gevallen waar het internationaal executierecht deze controleplicht eigenlijk bij de notaris plaatst.

B.3. Beperking door homologatievoorwaarden

9. Ten slotte moet men nog rekening houden met de eventuele problemen die kunnen rijzen wanneer de akte aan homologatie is onderworpen, zelfs wanneer men kiest voor een zeer soepele interpretatie van de uitvoerbare kracht van de notariële akte. Het lijkt niet gepast een grosse af te leveren van een akte die niet door de rechtbank werd gehomologeerd, wanneer deze homologatie door de wetgever als een essentiële voorwaarde werd opgelegd. Concreet kan hier worden verwezen naar de bepalingen in verband met onderhoudsbijdragen voor minderjarige kinderen in het kader van de echtscheiding

17. G. VAN OOSTERWYCK, *Inrichting van het notariaat en deontologie in verband met het beroep, cursusnota's* 1992-1993, 296.

18. A. MICHELSENS, "Rent a notary", *Not. Fisc. M.* 1995, afl. 7, 2.

met onderlinge toestemming (19). De notaris dient zich in die gevallen te onthouden omdat juist de akte op zichzelf niet de titel kan vormen voor het onderhoudsgeld, maar het een homologatiebeslissing is die aan de akte die waarde geeft. Zeker wanneer de uitvoerbare titel zal moeten worden gebruikt voor inning van onderhoudsbijdragen in het buitenland, dient de notaris vooraf na te gaan of de homologatie is verkregen. De eerste verantwoordelijkheid ligt hier bijgevolg bij de notaris wanneer hij een uitvoerbare titel aflevert.

C. Uitvoerbare titels zonder authenticiteit

10. Volledigheidshalve moet worden gewezen op een recent verschijnsel. Bij de laatste aanpassing van de bepalingen inzake bemiddeling heeft de wetgever bijna ongemerkt het executiesysteem in vraag gesteld. Traditioneel kan men niet uitvoeren zonder een titel die door de rechter wordt verschaft, dan wel die authentiek is omdat hij door een openbare ambtenaar is opgesteld. De bemiddelingsakkoorden zijn evenwel na homologatie uitvoerbaar, ongeacht of zij bij authentieke akte of onderhands tot stand zijn gekomen (20). Dit betekent dat de zeer beperkte rechterlijke controle aan een onderhands akkoord een draagwijdte geeft die geen enkele andere onderhandse titel kan bereiken. De kwaliteit van de bemiddelaar, advocaat of notaris of niet-professionele bemiddelaar, maakt hier eigenlijk niets uit. Het is het loutere feit dat het om een bemiddeling gaat binnen het wettelijke kader dat tot gevolg heeft dat een uitvoerbare titel wordt afgeleverd. Men moet hier zeer duidelijk stellen dat het akkoord op zichzelf geen authentieke titel vormt. Dit is belangrijk, zeker wanneer in een internationaal perspectief uitvoerbaarheid wordt gekoppeld aan authenticiteit. Een gehomologeerd bemiddelingsakkoord heeft internationaal geen uitwerking in de mate authenticiteit daartoe is vereist.

D. De elektronische uitgifte

11. Tot slot nog een verwijzing naar een nieuwigheid die op dit ogenblik evenwel nog geen voldoende uitwerking heeft om te worden behandeld in een internationaal kader. De elektronische uitgifte van een notariële akte is thans volgens de notariswet mogelijk (21). Tot op heden heeft men hier enkel de bedoeling van ak-

ten in databanken te kunnen verwezenlijken. Op het vlak van uitvoerbaarheid is men nog niet aan de elektronische uitgifte toe (22). De elektronische uitgifte wordt dan ook in deze bespreking niet verder behandeld.

II. DE NIET-EUROPESE NOTARIËLE AKTEN

A. Onderzoek naar authenticiteit

12. De complexiteit van de uitvoerbare kracht van de Belgische notariële akte in de interne rechtsorde doet veronderstellen dat de uitvoerbare kracht van een buitenlandse akte zeker niet evident is. Hoewel het gemene recht inzake de uitvoerbare kracht van een buitenlandse akte naar de achtergrond wordt gedwongen door zowel de bilaterale verdragen als het Europese recht, leek het toch aangewezen dit vooraf te behandelen als uitgangspunt van de verdere bespreking. De materie wordt thans beheerst door artikel 27 WIPR. Artikel 27, § 1 WIPR voorziet uitdrukkelijk dat een buitenlandse authentieke akte in België wordt erkend zonder verdere procedure, wanneer de akte voldoet aan de voorwaarden van de Staat waar zij is opgesteld. In de praktijk is het niet steeds eenvoudig te achterhalen of men werkelijk met een buitenlandse authentieke akte te doen heeft. Om dit te kunnen achterhalen dient te worden nagegaan hoe deze akte zich situeert in de interne rechtsorde van de plaats waar zij is opgesteld en welk recht de rechtsverhoudingen beheerst (23). Deze *contrôle de la loi convenable* impliceert desgevallend dat zal moeten worden nagegaan of de akte aan de hand van de overige verwijzingsregels als dusdanig voor erkenning in aanmerking komt. Het typevoorbeeld is hier de erkenning van een huwelijksakte. Vooraleer men dus tot de problematiek van de tenuitvoerlegging kan overgaan, stelt zich een probleem van de juiste benadering van de akte die wordt voorgelegd. De akte moet zowel vormelijk als inhoudelijk voldoen en mag bovendien niet strijdig zijn met de openbare orde of geen wetsontduiking inhouden (24). Erkenning *de plano* lijkt misschien eenvoudig maar impliceert toch de confrontatie zowel met vorm als met inhoud.

19. Art. 1298 Ger. W.

20. Art. 1733 *in fine* Ger. W.: “De homologatiebeslissing heeft de gevolgen van een vonnis, in de zin van artikel 1043”.

21. Art. 25 derde lid: “Uitgiften en grossen kunnen worden ondertekend met een geavanceerde elektronische handtekening overeenkomstig artikel 4, § 4 van de Wet van 9 juli 2001 houdende vaststelling van bepaalde regels in verband met het juridisch kader voor elektronische handtekeningen en certificatediensten.” (ingevoegd bij Wet 27 december 2004, B.S. 31 december 2004).

22. Vermits de wetgever bij Wet van 13 maart 2000 in Frankrijk de deur openzette voor de elektronische authentieke akte zou de problematiek van de uitvoerbaarheid van buitenlandse elektronische authentieke akten zich wel eens op relatief korte termijn kunnen stellen. Zie hierover B. REYNIS, “L’acte authentique électronique”, *Répertoire du notariat DeFrénois* 2005, hors série, 100-105.

23. M. TRAEST “Erkenning en uitvoerbare kracht van buitenlandse authentieke akten”, in J. ERAUW, M. FALLON, E. GULDIX, J. MEEUSEN, M. PERTEGÁS SENDER, H. VAN HOUTTE, N. WATTÉ, P. WAUTELET (eds.), *Het Wetboek Internationaal Privaatrecht Becommentarieerd*, Antwerpen – Oxford/Brussel, Intersentia – Bruylant, 2006, 153.

24. Artikelen 18 en 21 WIPR; M. TRAEST, *o.c.*, 154.

13. Waar het om de vorm gaat, moet hoe dan ook de zekerheid worden verworven dat de akte naar zijn vorm volgens het recht van het oorsprongslaan authentiek is. Een buitenlandse notariële akte voldoet bijgevolg naar de vorm aan de vereisten van authenticiteit, indien hij volgens het recht van de notaris die hem heeft opgesteld, formelijk in orde is. Een studie van de Belgische notariswet leert dat dit voor een Belgische akte al niet eenvoudig is, zodat het zeker ook voor een buitenlandse akte niet altijd een evidentie vormt. Aan deze problematiek wordt misschien iets te weinig aandacht besteed. In de praktijk is de legalisatie de enige echte traditionele controle van de uitwendige echtheid van een authentieke akte (25). Dit wil niet zeggen dat een interne toetsing aan de vormvereisten van het recht van het oorsprongslaan overbodig is. De akte kan maar als openbare akte worden ingeroepen indien het recht op grond waarvan hij is opgesteld hem een hogere bewijswaarde toekent dan een onderhandse akte, zoals dat in België het geval is (26).

14. Vermits erkenning en tenuitvoerlegging gebeuren op basis van een afschrift, zou men kunnen stellen dat diegene die het afschrift aflevert de verantwoordelijkheid draagt om de naleving van de vormvoorschriften te garanderen jegens de gebruiker van het afschrift. Als men dit aanvaardt, dan zou de loutere aflevering van een afschrift van de authentieke akte moeten volstaan om de controle van de naleving van de interne vormvereisten in het buitenland overbodig te maken. Is dit wel zo? Deze problematiek stelt zich trouwens in België ook. De notaris die een afschrift aflevert van een akte waarvan hij weet dat die formelijk niet in orde is, begaat een fout. Eens het afschrift echter is afgeleverd, wordt het afschrift in de interne rechtsorde als een geldig afschrift aanvaard, tot bewijs van het tegendeel. In het verlengde hiervan kan men stellen dat een buitenlandse authentieke akte en in het bijzonder een buitenlandse notariële akte waarvan een afschrift wordt afgeleverd dat in aanmerking komt om te worden erkend, ook volstaat om als dusdanig te worden erkend. Het valt toch op dat men zich hier op onzeker terrein bevindt, hoewel het hier slechts om de eerste fase gaat in de weg naar de uitvoering, met name de erkenning.

B. Exequatur

B.1. Erkenning en exequatur

15. De erkenning van een akte volstaat niet om daaraan het uitvoerbare karakter te verlenen. Legalisatie is al evenmin voldoende. Het is noodzakelijk na te gaan of de uitvoerbare kracht en het gebruik van een buitenlandse authentieke akte in het kader van de tenuitvoerlegging verenigbaar is met de interne rechtsorde. Tot bij de invoering van het WIPR werd deze materie geregeld in artikel 586 e.v. Gerechtelijk Wetboek. Thans wordt dit geregeld in artikel 22 e.v. WIPR. Voor de procedureregels *sensu stricto* volstaat het te verwijzen naar de meer gespecialiseerde commentaren omtrent de wijze van inleiding van deze procedure, en andere uiteenzettingen. Het exequatur maakt geen deel uit van de eigenlijke tenuitvoerlegging maar vormt een voorafgaande fase (27). Vanaf het ogenblik dat men het exequatur van een buitenlandse authentieke akte heeft bekomen, kan de tenuitvoerlegging gebeuren in de interne rechtsorde. Daarna kunnen de middelen en verweermiddelen worden gehanteerd die de interne rechtsorde in het kader van tenuitvoerlegging biedt (28).

16. Voor deze bespreking is het van belang te weten aan welke voorwaarden de akte moet voldoen om exequatur te verkrijgen en bijgevolg uitvoerbaar te zijn. Het valt op dat erkenning en tenuitvoerlegging zodanig met elkaar zijn verbonden dat de tenuitvoerlegging enkel kan worden toegestaan nadat de voorwaarden voor erkenning, die nochtans *de plano* wordt verworven, zijn onderzocht. Om uitvoerbaar te zijn moet een akte erkenbaar zijn in België (art. 27 § 2 WIPR) en moet de akte bijkomend aan de gronden in artikel 25 WIPR worden getoetst. In dit laatste artikel wordt aan de rechter de bevoegdheid verleend het exequatur te weigeren op grond van, onder andere, strijdigheid met de openbare orde of wetsontduiking. De problematiek van de erkenning is een problematiek van kennis van de rechtsorde waarbinnen de akte is opgesteld. De problematiek van openbare orde en wetsontduiking is eerder een problematiek van het interne Belgische recht. De wetgever komt de rechter evenwel ter hulp door nader te definiëren dat voor de beoordeling van de kennelijke onverenigbaarheid met de openbare orde rekening moet worden gehouden met “*de mate waarin het geval met de Belgische rechtsorde is verbonden en met de ernst*”

25. F. DE BOCK, K. SWERTS, “Vrij verkeer van authentieke akten over de landsgrenzen hen: utopie of werkelijkheid”, in D. DE LEVAL en M. STORME (ed.), *Het Europees Gerechtelijk Recht en Procesrecht*, Brussel, die Keure, 2003, nr. 13; F. RIGAUX en M. FALLON, *Droit international privé*, Brussel, Larcier, 2005, 458 e.v.
26. F. RIGAUX en M. FALLON, *o.c.*, 465, nr. 10.57.

27. F. RIGAUX en M. FALLON, *o.c.*, 430, nr. 10.14.
28. Het verschil met de EET-Vo (waarover verder) valt op: deze verordening kent aan de debiteur rechtstreeks eigen verweermiddelen toe. In die zin J.-F. VAN DROOGHENBROECK en S. BRIJS, *Un titre exécutoire européen*, in *Les dossiers du Journal des Tribunaux*, vol. 53, Brussel, Larcier, 2006, 215 e.v., nr. 239 e.v.

van de gevolgen die aldus worden veroorzaakt” (29). De beoordeling van de wetsontduiking, als reden om exequatur te weigeren, is niet zo eenvoudig (30). De intentie van wetsontduiking is niet steeds makkelijk te onderkennen. Zo kan men zich gevallen indenken waarbij men via buitenlandse kredieten en authentieke akten van kredietopening voor buitenlandse kredieten tracht aan interne consumentenbescherming te ontsnappen (31). In de sector van de familiale akte en de uiterste wilsbeschikkingen zijn wellicht eveneens gevallen denkbaar waarin exequatur van de buitenlandse akte moet worden geweigerd. Nochtans wordt alles in de meeste gevallen herleid tot de problematiek van de erkenning van de buitenlandse notariële akte als authentieke akte in de rechtsorde waarvan hij uitgaat, zodat hij in de Belgische rechtsorde bruikbaar wordt. De verantwoordelijkheid ligt dus steeds in de eerste plaats bij de buitenlandse notaris. Eens de akte voor tenuitvoerlegging in aanmerking komt en exequatur is verleend, dient de interne procedure van de tenuitvoerlegging te worden gevolgd.

B.2. Het beperkte toepassingsgebied

17. In de praktijk zijn weinig problemen met exequatur van authentieke akten, zoals voorzien in het WIPR, bekend. Een reden hiervoor is de steeds groeiende Europese regelgeving die reeds heel wat situaties heeft opgevangen en, daar waar de Europese regelgeving niet speelt, bestaat er nog altijd de mogelijkheid van bilaterale verdragen. Bilaterale verdragen worden bijgevolg grotendeels achterhaald door de Europese regelgeving, of door de uitbreiding van Europese regels buiten de Europese ruimte van de EU-lidstaten, zoals het Lugano-verdrag van 16 september 1988 (32).

18. De problematiek van exequatur van de buitenlandse notariële akte is bovendien ook van relatief beperkt belang aangezien de meeste niet-Europese landen waarmee economische en andere contacten worden onderhouden, de notariële akte als dusdanig niet kennen. De problematiek van de tenuitvoerlegging is bijgevolg meestal de pro-

blematiek van de uitvoering van gerechtelijke beslissingen. Het is evenwel niet uitgesloten dat een notariaat, met gelijkenissen aan het Latijnse notariaat, in de vernieuwde rechtssystemen van landen als de vroegere Sovjetlanden en China tot stand komt.

C. De beperkingen vanuit de hypotheekwet

19. Volledigheidshalve moet hier nog worden gewezen op het behoud van artikel 77 en artikel 93 van de hypotheekwet. In deze artikelen wordt uitdrukkelijk bepaald dat de buitenlandse akten waarin een hypotheek wordt bedongen of waarin toestemming wordt verleend tot doorhaling of vermindering van hypotheeken, moeten zijn voorzien van het visum van de voorzitter van de burgerlijke rechtbank van de plaats waar de goederen zijn gelegen. Deze controle heeft eigenlijk niets te maken met tenuitvoerlegging, tenzij men de vordering tot inschrijving van de hypotheek als een vorm van tenuitvoerlegging van de authentieke akte voorziet. In die gevallen is de controle van de voorzitter van de rechtbank een controle van de authenticiteit. In de praktijk komt het wel eens voor dat moet worden toegestemd in de doorhaling van een hypotheek krachtens een buitenlandse akte. Vestigingen van een hypotheek gebeuren meestal krachtens Belgische akten. Evenwel heeft de wijziging van artikel 92 van de hypotheekwet waarbij de inschrijvingen van bedongen hypotheeken kunnen worden doorgehaald op eenzijdige bevestiging van de instrumenterende ambtenaar tot gevolg dat wellicht te weinig de toevlucht zal worden genomen tot een akte van toestemming in de doorhaling in het buitenland, als een Belgische notaris zelf de nodige formaliteiten voor de doorhaling kan verrichten zonder daarvoor een beroep te moeten doen op een buitenlandse authentieke akte. Rekening houdend met de snelheid waarmee bedongen hypotheeken dienen te worden ingeschreven na de vestiging, lijkt het ook niet aangewezen en zeker niet aan te raden, een hypotheekvestiging te verrichten via een akte in het buitenland, daar waar er eenvoudige en snellere methoden zijn om dit te doen in België. Evenwel moet voor ogen worden gehouden dat wanneer een hypotheek door een bij volmacht vertegenwoordigde hypotheeksteller wordt gevestigd, de problematiek van het visum van de voorzitter eveneens speelt. Voor de volmachten tot hypotheekvestiging zijn namelijk eveneens de vereisten van artikel 77 van de hypotheekwet van toepassing. In de praktijk stelt dit artikel evenwel weinig problemen.

29. Art. 25 § 1 1^o *in fine* WIPR; zie ook H. STORME, *o.c.*, 139. Deze problematiek ligt heel wat ingewikkelder in het geval van de EET-Vo. Zie J.-F. VAN DROOGHENBROECK en S. BRIJS, *o.c.*, 203-207, nr. 223-228.

30. Art. 25 § 1 3^o WIPR; zie H. STORME, *o.c.*, 142. Zie hierover ook: F. DE BOCK en K. SWERTS, *o.c.*, nr. 28.

31. Voor de voorwaarden consumentenkrediet zie Wet 12 juni 1991, art. 2.

32. Zie I. DUPRE, “Het vrij verkeer van authentieke akten in de Europese Unie: een geïntegreerd overzicht voor de rechtspraak”, *Not. Fisc. M.* 2005, 3. Het Lugano-verdrag werd recent gewijzigd en inhoudelijk gelijkgesteld aan de EEX-Vo. Dit nieuwe Lugano-verdrag werd op 30 oktober 2007 door de Europese Gemeenschap ondertekend (zie: <http://register.consilium.europa.eu/pdf/en/07/st12/st12247.en07.pdf>).

III. DE EUROPESE NOTARIËLE AKTEN (33)

A. Onderzoek naar de authenticiteit

A.1. De vereisten volgens de EET-Verordening

20. Daar waar artikel 27 WIPR zegt dat een akte om authentiek te zijn, moet voldoen aan de voorwaarden die volgens het recht van de Staat waar ze is opgesteld, nodig zijn voor haar echtheid, worden in de EET-Vo duidelijke voorwaarden en een duidelijke omschrijving van de vereisten om een akte als authentiek te beschouwen, opgenomen. Artikel 4 EET-Vo bevat een aantal definities, waaronder de definiëring van een authentieke akte als: “Een document dat als authentieke akte is verleden of geregistreerd en waarvan de authenticiteit betrekking heeft op de ondertekening en de inhoud van de akte (1^{ste} voorwaarde) en is vastgesteld door een openbare instantie of een andere daartoe door de lidstaat van de oorspronkelijke gemachtigde instantie (2^{de} voorwaarde)”. Hier voegt men aan toe dat, om een akte als authentiek te kunnen beschouwen, hij ook uitvoerbaar moet zijn (34). Dit staat evenwel niet te lezen in artikel 4.3 EET-Vo, maar volgt uit artikel 25.1 EET-Vo dat die uitvoerbaarheid vereist.

21. De vereiste van uitvoerbaarheid in het land van oorsprong is een vereiste om te kunnen gelden als Europese uitvoerbare titel, maar geen vereiste om te kunnen gelden als authentieke akte. Een authentieke akte geldt maar als Europese uitvoerbare titel in de mate dat hij in de interne rechtsorde ook een uitvoerbare titel uitmaakt. Vandaar het grote belang om steeds de interne rechtsorde te bestuderen en op grond daarvan een aantal notariële akten uit te sluiten van de mogelijkheid om te gelden als Europese executorial titel. Akten waarvan in de Belgische interne rechtsorde de tenuitvoerlegging niet mogelijk is – o.a. omdat het niet gaat om een verbintenis om iets te geven, maar om een verbintenis om iets te doen of niet te doen – kunnen zelfs met de ruime mogelijkheden en de souplesse van de EET-Vo niet genieten van het regime van rechtstreekse tenuitvoerlegging. Uitvoerbaarheid en authenticiteit zijn twee verschillende begrippen. In artikel 19 van de notariswet wordt de uitvoerbaarheid

duidelijk aanzien als een gevolg van de authentieke akte, en ook in de studies over de uitvoerbare akte in de interne rechtsorde worden deze begrippen uit elkaar gehouden. Enerzijds is er de bijzondere bewijskracht, en anderzijds is er juist omwille van deze bijzondere bewijskracht de uitvoerbaarheid. Wanneer in het kader van de EET-Vo nu een onderzoek gebeurt naar de authenticiteit, gebeurt dit op basis van artikel 4.3 EET-Vo. Als men dat onderzoek heeft gevoerd, dan weet men of men heeft te maken met een akte die onder het toepassingsgebied van de EET-Vo kan vallen. Bijkomend moet ook aan de andere voorwaarden uit de EET-Vo zijn voldaan.

22. In dit verband moet men dus erop bedacht zijn dat niet alle Belgische notariële akten die uitvoerbaar zijn in aanmerking komen om onder de toepassing van de EET-Vo te vallen. De EET-Vo is enkel van toepassing op authentieke akten die een schuldvordering vaststellen die niet betwist is. Het begrip schuldvordering wordt in artikel 4.2 EET-Vo omschreven als “een vordering tot betaling van een geldbedrag dat opeisbaar is of waarvoor in de ... authentieke akte de datum van opeisbaarheid is bepaald” (35). Dit betekent concreet dat de notariële akte die betrekking heeft op de levering van een goed anders dan een geldsom, en hierbij denkt men vooral aan de terbeschikkingstelling van een onroerend goed, niet onder de toepassing van de EET-Vo valt en bijgevolg niet kan genieten van het eenvoudige tenuitvoerleggingsregime. Hier wordt niet de erkenning als authentieke akte in vraag gesteld, maar worden de gevolgen van erkenning beperkt tot de niet-betwiste schuldvorderingen in geld. Het gaat zelfs *prima facie* niet enkel om het instrumentum maar ook om het negotium (36).

A.2. De verhouding met het interne recht: het internationale gebruik van de Belgische akte

23. De beperkingen van de EET-Vo tot niet-betwiste schuldvorderingen dienen aan de beperkingen die de interne rechtsorde toekent aan de uitvoerbare kracht van een notariële akte (37) te worden getoetst. In dat licht stelt men vast dat de Belgische authentieke notariële akte waarbij een partij zich verbindt tot de betaling van een geldsom perfect past in het toepassingsgebied van de verordening. Zelfs diegenen die de uitvoerbare kracht van een notariële akte relativeren (38), erkennen de meerwaarde die de verordening aan de notariële akte kan geven (39). Er blijft nochtans een vormprobleem bestaan

33. In deze uiteenzetting wordt de studie beperkt tot de essentie van het gebruik en meer bepaald de uitvoerbaarheid van een authentieke akte in de Europese ruimte. Voor de studie van de actuele Europese regelgeving wordt verwezen naar de desbetreffende commentaren, in het bijzonder het geciteerde werk van Van Drooghenbroeck en Brijs.

34. G. DE LEVAL, “Reconnaissance et exécution de l’acte notarié dans l’espace européen”, in X, *Liber Amicorum Paul Delnoy*, Brussel, Larcier, 2006, 664 met verwijzingen aldaar; M. HONORE, “De EET-verordening – Een schuchtere stap naar een Europese Juridische Ruimte”, *Jura Falconis* 2006, 3.3.2 *in fine*.

35. Zie hierover meer bij L. SAMYN, “De EET-Verordening: belang voor de Belgische notaris”, *Waarvan Akte* 2007, afl. 2, 44, nr. 11 e.v.

36. G. DE LEVAL, *o.c.*, 666.

37. Zie hiervoor I.B.I.

38. Zie hiervoor I.B.I. met verwijzingen aldaar in voetnoot 15.

39. G. DE LEVAL, *o.c.*, 677.

voor de akte met verwijzingen naar vroegere akten, waarvoor artikel 19 van de Belgische notariswet de 'intellectuele' aanhechting voorziet en waarvoor artikel 25 van de notariswet de noodzaak van de bijvoeging van een kopie bepaalt(40). De akte waarin wordt verwezen naar een vroegere akte voldoet op zichzelf wellicht aan de vereisten van artikel 4 EET-Vo en dus ook de verwijzing. Maar hoe kan men vormelijk de authentiek vastgestelde inhoud aantonen van een verwijzing? Is de voorlegging van de kopie gevraagd in artikel 25 van de notariswet wel meer dan een louter interne regel die moet toelaten de inhoud van de verwijzing te kennen? Kan men verwachten dat volledige uitvoering in het buitenland mogelijk is aan de hand van een grosse van een akte waar enkel een kopie is bijgevoegd van een andere akte waarvan bepalingen door verwijzing toepasselijk zijn gemaakt? Zelfs wanneer men dit theoretisch zou kunnen verdedigen op grond van het interne Belgische recht, lijkt het toch aangewezen om, louter om praktische redenen al, voor gebruik in het buitenland meer af te leveren dan enkel maar een kopie van een akte waarnaar wordt verwezen.

B. Het anticipatief Europees exequatur

B.1. Begrip

24. De diverse Europese initiatieven om te komen tot een instrument dat als uitvoerbare titel in heel Europa bruikbaar is, zijn uiteindelijk uitgemond in de EET-Vo, waarvan hiervoor reeds sprake. Hierdoor wordt de procedure van exequatur uit het WIPR of zoals die al was vereenvoudigd ingevolge het Europese EEX-Verdrag, de EEX-Vo en het Lugano-verdrag opzij geschoven, om plaats te maken voor een totale nieuwe benadering. Het exequatur wordt niet langer afgeleverd door de Staat van bestemming, maar door de Staat waar de titel is opgesteld. Men spreekt van een anticipatief Europees exequatur, of een Europees juridisch paspoort(41). Het komt erop neer dat mits naleving van bepaalde vormvoorschriften een titel in de hele Europese ruimte kan worden ten uitvoer gelegd. Artikel 19 van de notariswet krijgt hierdoor een hele nieuwe dimensie. Door de EET-Vo kan men eigenlijk zeggen dat de akten die in aanmerking komen voor het verkrijgen van dit 'paspoort' in heel de Europese ruimte uitvoerbaar zijn. Dit is het geval wanneer ze betrekking hebben op een niet-betwiste schuldverordening, of beter gezegd wanneer ze betrekking hebben op een verbintenis om geld te geven of te vorderen. De verordening bestaat uit een waarmerking (certification)(42) die gebeurt conform een standaardformulier dat door de EET-Vo is opge-

legd(43). Er is geen specifieke procedure voorzien om het certificaat te verkrijgen(44).

B.2. De waarmerking

25. De EET-Vo voorziet, zoals gesteld, in een waarmerking die aan de authentieke akte de draagwijdte geeft van een Europese executorialie titel. De verordening laat de lidstaten vrij te bepalen welke autoriteit deze waarmerking verricht. Oorspronkelijk werd hier gedacht, wellicht in navolging van de tendens in Frankrijk, aan een controlerende tussenkomst van de Nationale Kamer van Notarissen(45). Inmiddels werd in België in de omzendbrief van 22 juni 2005 gekozen voor de waarmerking door de notaris zelf(46). Concreet wordt hiermee ook bedoeld de notaris die de minuut bewaart, wanneer er meerdere notarissen zijn opgetreden of wanneer de notaris die de akte opstelde niet meer in functie is(47). De wijze waarop het anticipatief Europees exequatur wordt verleend, heeft dus tot gevolg dat de notaris die de akte opstelde ook het laatste woord heeft, zoals bij het afleveren van een uitvoerbare titel in het interne recht. De procedure van waarmerking die is vereist om aan een notariële akte de uitvoerbare kracht te verlenen binnen de Europese ruimte is niet meer of minder dan het gebruik door de notaris van het formulier III van de EET-Vo. Men kan eigenlijk moeilijk van een 'procedure' spreken wanneer de enige actie bestaat in de waarmerking conform de vormvoorschriften van de Europese verordening, zonder dat zelfs een rechtspleging is voorzien om de waarmerking te vragen. Er is evenwel een kleine nuance. Waar de notaris in de interne ruimte zou kunnen stellen dat de uitvoeringsagent de verantwoordelijkheid draagt om na te gaan of de titel reeds als uitvoerbare titel kan worden gebruikt, dan wel of er nog hindernissen zijn die de tenuitvoerlegging in de weg staan, is de EET-Vo duidelijk, aangezien deze bepaalt dat een waarmerking gebeurt van de uitvoerbare titel, en niet een waarmerking van de akte(48). Hierdoor

40. Zie hiervoor I.A.3. en meer bepaald de aldaar aangehaalde kritiek vanwege Engels.

41. Terminologie ontleend aan L. SAMYN, *o.c.*, 42 met verwijzingen aldaar en G. DE LEVAL, *o.c.*, 672.

42. Art. 6 EET-Vo.

43. Art. 9 EET-Vo. Zie in dit verband ook voetnoot 42 bij L. SAMYN.

44. J.-F. VAN DROOGENBROECK en S. BRIJS, *o.c.*, 91, nr. 99.

45. G. DE LEVAL, *o.c.*, 675; zie ook J.-F. SAGAUT en M. CAGNIART, "Regard notarial sur le titre exécutoire européen", *La semaine juridique* 2005, nr. 1441, 1794, nr. 16 e.v.; zie ook J.-F. VAN DROOGENBROECK en S. BRIJS, *o.c.*, 229 e.v., nr. 264 e.v.

46. B.S. 28 oktober 2005, 2^{de} editie met erratum 18 november 2005. De tekst van de omzendbrief is samen met andere toepasselijke teksten opgenomen in J.-F. VAN DROOGENBROECK en S. BRIJS, *o.c.*, 333; zie ook M. HONORE, *o.c.*, nr. 7.3.1.

47. J.-F. VAN DROOGENBROECK en S. BRIJS, *o.c.*, 232, nr. 270-271. Voor geassocieerde notarissen geldt dan de waarmerking door een geassocieerde notaris en voor de tijdelijk vervangen notaris de plaatsvervangende notaris.

48. Voor deze problematiek in het interne recht zie ook I.B.3.

rust zeker in dit geval de verantwoordelijkheid op de notaris om na te gaan of de akte die hij waarmerkt als uitvoerbare titel kan worden ten uitvoer gelegd.

26. Volledigheidshalve moet de aandacht er op worden gevestigd dat er sprake zou zijn van de mogelijkheid om te komen tot een Europese executorialie titel wanneer de akte zelf geen som vermeldt, maar slechts toelaat op eenvoudige wijze het verschuldigde bedrag te berekenen (49).

27. De voorwaarden waaraan de akte van een Belgische notaris is onderworpen wanneer die een uitvoerbare titel 'exporteert', gelden vanzelfsprekend ook voor een buitenlandse notaris of een buitenlandse instantie die een notariële akte die wordt 'geïmporteerd' als uitvoerbare titel waarmerkt. Het enige wat in beginsel moet worden nagekeken door de uitvoeringsagent is of de akte uitwendig voldoet en het formulier III door de juiste instantie werd afgeleverd. Vanaf het ogenblik dat de akte is waarmerkt op de wijze voorzien in de EET-Vo door de instantie die in het betrokken land daartoe is bevoegd, kan de tenuitvoerlegging op basis van de akte aanvangen. Er zijn geen verdere formaliteiten vereist. De waarmerkte akte wordt dus niet meer aan controle onderworpen, en zelfs de toetsing aan de openbare orde komt niet meer ter sprake (50).

B.3. De beperking van de toepassing van de verordening in de tijd, ruimte en materie

28. De EET-Vo is van toepassing sedert 21 oktober 2005, maar is reeds in werking getreden op 21 januari 2005. Dit betekent concreet dat enkel authentieke akten verleden vanaf 21 januari 2005 in aanmerking komen om te gelden als Europese executorialie titel. Voor akten van vóór die datum moet dus worden nagegaan welke rechtspleging moet worden gevolgd om de buitenlandse authentieke akte als uitvoerbare titel te gebruiken en, vice versa, de Belgische akte in het buitenland te gebruiken. De tabel opgesteld door mevrouw DUPRÉ is hierbij verhelderend (51).

29. Samenvattend kan worden gesteld dat binnen de Europese ruimte voor akten van vóór 21 januari 2005, de EEX-Vo de hoofdbron uitmaakt. De EEX-Vo, als opvolger van het EEX-Verdrag (52), trad in werking op 1 maart

2002 (53). Het toepassingsgebied van de EET-Vo werd opgesteld met de EEX-Vo voor ogen en is dan ook nagevoeg identiek (54). Het valt op dat in de tekst van de EEX-Vo, zoals in het EEX-Verdrag, geen specifieke bepaling is opgenomen inzake de erkenning van een authentieke akte, wat in praktijk geen problemen veroorzaakt omdat men dezelfde weg volgt als voor de gerechtelijke beslissingen (55). In tegenstelling tot de EET-Vo blijft in de EEX-Vo evenwel de exequaturvereiste in het land van bestemming behouden, hetgeen in de eerste verordening door het anticipatief exequatur is verdwenen. De exequaturprocedure uit de EEX-Vo kan echter ook na 21 januari 2005 voor authentieke akten van belang zijn, aangezien ze als subsidiaire weg bleef behouden (overweging 20 EET-Vo).

Tot slot zijn er voor sommige materies specifieke verordeningen van toepassing. Vooral de Brussel II-Vo en de Brussel IIbis-Vo, inzake authentieke akten in verband met bezoekrecht, ouderlijk gezag en huwelijkszaken, blijven onverkort van toepassing (56). Het gaat hier juist over die authentieke akten waaraan het interne Belgische recht slechts een beperkte of soms zelf geen rechtstreekse uitvoerbaarheid toekent. Voor de Belgische authentieke akten denkt men hier vooral aan de regeling voorafgaand aan de echtscheiding door onderlinge toestemming die bepalingen bevat die moeilijk 'manu militari' zijn uit te voeren, zodat de rechter in het interne recht moet tussenkomen om via dwangsom of anderszins de naleving af te dwingen. De beperkte exequaturprocedure van de Brussel IIbis-Vo heeft eigenlijk veeleer de waarde van een gerechtelijke erkenning dan van een titel die ten uitvoer kan worden gelegd, omdat rechtstreekse dwang op de persoon niet mogelijk is. Voor onderhoudsgelden daarentegen kan zowel de EET-Vo als de EEX-Vo een uitweg bieden (57).

IV. DE EUROPESE AUTHENTIEKE AKTE?

30. Men kan de vraag stellen of men hiermee een eindpunt heeft bereikt en de EET-Vo het maximum is wat er te halen is uit het wederzijds vertrouwen tussen de lidstaten. Zoals met zovele andere richtlijnen en verordeningen komt er een punt waarop de lidstaten verder gaan dan het

49. L. SAMYN, *o.c.*, 44, nr. 11 met verwijzing naar Nederlandse rechtsleer.

50. Voor de problematiek van betwisting en reactie tegen de waarmerking wordt verwezen naar de uiteenzetting over de EET-Vo.

51. I. DUPRÉ, *o.c.*, 14 e.v.

52. Het EEX-Verdrag behoudt zijn belang in de relatie met Denemarken. Zie hierover I. DUPRÉ, *o.c.*, 3; L. SAMYN,

o.c., 43, nr. 7. In de verhouding met Zwitserland, Noorwegen en IJsland geldt het Lugano-verdrag.

53. Voor de volledige historiek en verwijzing zie I. DUPRÉ, *o.c.*, en voetnoot 30 in het bijzonder.

54. J.-F. VAN DROOGHENBROECK en S. BRIJS, *o.c.*, 41, nr. 38; M. HONORE, *o.c.*, nr. 3.2.1.

55. Voor verdere commentaar zie F. DE BOCK en K. SWERTS, nr. 18 e.v.

56. J.-F. VAN DROOGHENBROECK en S. BRIJS, *o.c.*, 30, nr. 20.

57. F. DE BOCK en K. SWERTS, *o.c.*, nr. 8 met verwijzing in voetnoot 8.

organiseren van het wederzijdse vertrouwen, en de stap zetten naar een echt Europees instrument dat geldt in alle grensoverschrijdend verkeer. Is het denkbaar dat men een stap verder gaat en niet als dusdanig de Europese uitvoerbare titel organiseert maar wel de authentieke akte, die als Europese authentieke akte uitvoerbaar is in heel de Europese Economische Ruimte? Is het denkbaar dat een Belgische notaris een notariële akte maakt, bestemd voor grensoverschrijdend verkeer, die als authentieke akte niet enkel *de plano* wordt erkend in de hele Europese ruimte, maar die ook *de plano* de bewijskracht geniet in alle landen van de EU, zoals hij die geniet in het interne recht? Is het denkbaar dat artikelen 1 en 19 van de notariswet zo kunnen worden gelezen dat de akten van een Belgische notaris rechtstreeks in heel de Europese Unie het gezag van overheidsakten genieten en uitvoerbaar zijn? Gaat het vertrouwensdogma zo ver?